

## דף טו.

עין משפט א.

יו"ד סימן רא סעיף מ

מ. ס. כלי שניקב בשוליו אפי' כל שהוא<sup>א</sup> אינו נחשב כלי לפסול המקוה. ומ"מ אין להקל לעשות מקוה לכתחילה<sup>ב</sup> ולהביא אליו מים בכלי מנוקב בזה.

מ. סא. אם הנקב בצדדין<sup>ע</sup> של הכלי אינו בטל מתורת כלי עד שיהיה ברוחב הנקב כשפופרת הנוד שהוא כשתי אצבעות הראשונים מארבע שבפס כף היד ומתהפכות בחלל הנקב ברווח<sup>פ</sup>, ובין שהנקב מרובע<sup>ז</sup> או עגול.

גם צריך שהנקב יהיה קרוב לשוליו שאינו יכול לקבל שום מים ממנו ולמטה, אבל אם מקבל מים ממנו ולמטה לא נתבטל תורת כלי עליו.

מ. סב. עירב סיד וצורות וסתם בהם הנקב לא נחשבת סתימה להחזירו לתורת כלי וה"ה הושיבו לארץ ואפי' ע"ג סיד וגפסיס לא חשיב סתימה, אבל אם עירב סיד וגפסיס וסתמו חשוב סתימה.

ע"כ הרוצה לשאוב מים מן המקוה ע"מ לנקותו ומפחד שמא יחזרו מהכלי ג' לוגין שמוציאין בו המים אחר שחסרו מארבעים סאה

נ. הקשה הש"ך בס"ק פ"ג מסעיף ז' דהמחבר כתב שם נקב המטהרו ועוד שם העתיק דברי הרמב"ם שצריך ג"כ קבעו בארץ או מעשה בנין, ועיין בפ"ת ס"ק כ"ו מש"כ ליישב מרע"א.

ס. כתב הט"ז בס"ק מ"ז דאם הנקב כשפופרת הנוד מביא אפי' לכתחילה והקשה דבסעיף קודם כתב דכל שהוא ע"י אדם פוסל אפי' אינו כלי וצ"ל דכאן לא נשפך ע"י אדם אלא מניחו סמוך למקוה והמים באים מן הכלי למקוה דמותר בכה"ג אפי' בנקב קטן רק שלכתחילה לא יעשה כך בנקב קטן אבל בנקב גדול עושה גם לכתחילה או אם הנקב קטן בשוליו מותר ג"כ לכתחילה.

ע. בתוספתא ובמשנה ז' פ"ו דמקואות.

פ. רמב"ם בפ"ח ממקואות ופי' שם דאינו באגודל.

צ. כ"כ בר"ש בספ"ק דטהרות.

\*\*\*\*\*  
את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהרד שליט"א אב"ד בירושלים מעוברים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477

ויפסלוהו יעשה נקב בשולי הכלי **ק** בכל שהוא ואז לא יחשבו המים שבכלי לשאובין, ואם המים שבמקוה נובעים א"צ לכך כי המעיין אינו נפסל בשאיבה.

**הגה:** מ"מ נהגו להחמיר גם במי מעיין כי יש חולקין גם במי מעיין וסוברים דשאיבה פוסלת בהם ע"כ לכתחילה יש להחמיר לנקוב הכלי **ר** ששואבין בו אף במעיין ובשעת הדחק יש לסמוך על המקילין דאין שאיבה במי מעיין.

**הגה:** בספיקא דג' לוגין שאובין הוי ספיקא דרבנן ולקולא **ש**.

**יו"ד סימן רא סעיף נב**

**נב.** עת. הבא לערב מקוה פסול **ת** או חסר עם מקוה כשר להכשירו, או ששניהם חסרים ובא לערבם להכשירם צריך שיהיה נקב שביניהם רחב כשפופרת הנאד **א**.

**הגה:** וקילוח המים יהיה כרוחב הנקב כלומר בכל קוטר הנקב **ב** יתערבו המים.

**ק.** הקשה הט"ז בס"ק מ"ז מה מהני הנקב הרי מ"מ בא ע"י אדם למקוה ובזה פוסל אפ"י בלא כלי וע"י שק ותירץ כיון שנוזלים מן הדלי לבתוך הבאר או המקוה הוי כאילו לא הופסקו והוי חיבור, ואף שכתב הרמ"א בסוף סעיף ל"ט דלא הוי חיבור לנהר ע"ז שם לענין חיבור ניצוק בזה לא אמרינן דשם הניצוק למעלה אבל ניצוק למטה ולא נעשה שאוב זה נקרא גוד אחית ולא גוד אסיק ואמרינן.

**ר.** והב"ח כתב דנהגו לנקבו בכונס משקה.

**ש.** וכתבו מר"ן השו"ע בסעיף ס"ז ע"ש.

**ת.** ממשנה ו' פ"ו דמקואות. ודוקא מקוה פסול מן התורה צריך כשפופרת הנאד אבל בפסול מדרבנן כגון במים שאובין גם כשערה מספיק כמבואר בסעיף נ"ג. ש"ך ס"ק ק"ט.

**א.** ושיעורו מבואר בסעיף מ'.

**ב.** והיינו להכשיר אבל לפסול מקוה החסר ע"י השקת מים שאובין בזה צריך שיהיה כנגד הנקב ג' לוגין מים שאובין כמו בסעיף י"ח.

ובא הרמ"א להוציא מהחולקים וסוברים דאם יש נקב כשפופרת הנאד די בכך גם אם אין המים עוברים בכל קוטר הנקב. ש"ך ס"ק ק"י.

נב. עט. אחר שנתערבו הפסול עם הכשר אפי' רגע אחד נשאר לעולם בהכשרו<sup>ג</sup> אפי' נסתם אח"כ הנקב.

נב. פ. אפי' דבר שהוא מברייית המים<sup>ד</sup> אם יעמוד בנקב כשפופרת הנאד הרי זה ממעטו משיעור זה.

נב. פא. בספק אם הנקב רחב כשפופרת הנאד אם לאו פסול<sup>ה</sup>.

אם יש הרבה נקבים דקים מצטרפין לשיעור שפופרת הנאד אם מקוה אחד חסר ואחד שלם, אבל בשניהם חסרים שרצה לערבם ולהכשירם לא מהני הנקבים הדקים<sup>ו</sup> להצטרף.

הגה: מותר לחפור מקוה בצד הנהר ולטבול בה אע"פ שאין בה מ' סאה כיון שהאדמה מחלחלת הוי חיבור לנהר<sup>ז</sup> עי"ז.

ג. אבל רי"ז כתב שנסתפקו המפרשים אם נשאר השאוב בהכשרו או מכיון שנסתם הנקב חוזר לפיסולו כמו בהתחלה והביאוהו הב"י והד"מ וטוב להחמיר לכתחילה. ש"ך ס"ק קי"ב.

מ"מ בעירוב חסר עם כשר ונסתם הנקב ודאי שהחסר פסול דהרי הוא חסר ופשוט הוא ב"ח. וש"ך ס"ק קי"א.

ד. הגם שבסעיף ל"ג פסק המחבר דיבחושים כמיא חשיבי אפ"ה לענין עירוב מקואות הם ממעטים ברוחב הנקב של שפופרת הנאד דלענין עירוב המקואות בענין במים ממש, לכן יש להזהר בימי הקור שלא יקפאו המים שבתוך הנקב המחבר המקואות להכשירם. ועיין בב"י.

ה. שם במשנה והטעם משום שזה מן התורה דהיינו שעיקר הטבילה היא מן התורה וספיקו לחומרא. באר הגולה אות קכ"ח.

ו. מימרא דרבא בחגיגה כ"ב ע"א, וכפי' רש"י שם ותוס'.

ז. וה"ה אצל המקוה שלם וחסר בכדי שאנו רואים החילחול אבל בכולם חסרים אע"פ שניכר בקרקע שמחלחלים מזה לזה לא הוי חיבור. ש"ך ס"ק קי"ג.